2019

For kontrollutvalget i Åmli kommune

KONSESJONSKRAFT IKS

Selskapskontroll 2019

Aust-Agder Revisjon IKS

Innhold

1.0 Sammendrag 2
2.0 Innledning 4
2.1 Kontrollutvalgenes bestilling 4
2.2 Bakgrunn og formål 4
2.3 Problemstillinger 6
2.4 Kontrollkriterier 6
2.5 Metodisk gjennomføring 7
3.0 Fakta om Konsesjonskraft IKS 7
3.1 Opprettelse av selskapet 7
3.2 Formålet med selskapet 8
3.3 Organisering 8
3.4 Økonomi 9
3.5 Rammer for selskapet 10
4.0 Eierskapskontroll: problemstillinger, fakta og vurderinger 12
4.1 Første problemstilling 12
4.1.1 Kontrollkriterier 12
4.1.2 Fakta 13
4.1.3 Konklusjon og vurdering 16
4.2 Andre problemstilling 18
4.2.1 Kontrollkriterier 18
4.2.2 Fakta 18
4.2.3 Konklusjon og vurdering 20
4.3 Tredje problemstilling 21
4.3.1 Kontrollkriterier 21
4.3.2 Fakta 22
4.3.3 Vurdering og konklusjon 26
5.0 Eiers kommentar 27
6.0 Litteratur 28
7.0 Vedlegg 29

1.0 Sammendrag

Selskapskontroll er regulert av kommunelovens § 77, og skal bestilles av kontrollutvalget etter bestemmelsene i forskrift om kontrollutvalg kapittel 6. Selskapskontrollens innhold er definert i forskriftens § 14, og kan gjennomføres på to forskjellige måter. En *eierskapskontroll* kontrollerer om den som utøver kommunens eierinteresser i selskaper, gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger. En selskapskontroll kan også gjøres som en mer omfattende *forvaltningsrevisjon*. Dette prosjektet er gjennomført som en eierskapskontroll av Konsesjonskraft IKS.

Hensikten med selskapskontrollen har vært å se på hvorvidt selskapets virksomhet er i samsvar med formålet, og hvorvidt kommunene sikrer en god eierstyring av selskapet. På bakgrunn av dette er følgende problemstillinger utledet:

1. *Sikrer eierkommunene at deres eierinteresser blir ivaretatt i selskapets styrende organer?*
2. *Rapporteres selskapets aktiviteter tilbake til de respektive eierkommunene i tråd med gitte anbefalinger?*
3. *Er fordelingsprinsippene for selskapets forvaltning av ressurser i tråd med de krav som stilles i lov og styringsdokumenter? Og gjennomføres utbetalingene i tråd med de føringer som ligger til grunn?*

Konsesjonskraft IKS er et interkommunalt selskap mellom 20 kommuner og de to fylkeskommunene i Agder. Konsesjonskraft IKS skal forvalte kommunene/fylkeskommunene sin konsesjonskraft og sørge for at konsesjonskraften blir omsatt i markedet og prissikret i samsvar med den fastsatte risikostrategien. For sine eiere skal konsesjonskraft IKS ta imot og formidle videre den pengeytelsen som oppstår gjennom forvaltningen av konsesjonskraftretten. Konsesjonskraft IKS har følgende eierkommuner, sortert etter deltakeransvar:

- Aust-Agder fylkeskommune (38,33 %)
- Vest-Agder fylkeskommune (19,24 %)
- Bykle kommune (10,35 %)
- Valle kommune (4,83 %)
- Kvinesdal kommune (3,55 %)
- Vennesla kommune (3,42 %)
- Bygland kommune (3,30 %)
- Åseral kommune (3,13 %)
- Froland kommune (2,40 %)
- Åmli kommune (1,89 %)
- Marnardal kommune (1,76 %)
- Iveland kommune (1,69 %)
- Flekkefjord kommune (1,31 %)
- Sirdal kommune (1,09 %)
- Arendal kommune (1,02 %)
- Grimstad kommune (0,83 %)
- Evje og Hornnes kommune (0,39 %)
- Birkenes kommune (0,36 %)
- Audnedal kommune (0,31 %)
- Lindesnes kommune (0,20 %)
- Kristiansand kommune (0,07 %)
- Hægebostad kommune (0,03 %)

Definisjoner:

Konsesjonsavgifter:

Årlige avgifter som en kraftverkseier plikter å betale til kommunene som blir berørt av en regulering eller utbygging

Konsesjonskraft:

En andel av kraftproduksjonen, som en kraftverkseier er pålagt å levere kommunene/ fylkeskommunene som er berørt av en regulering eller utbygging. Prisen fastsettes uavhengig av markedsprisen.

2.0 Innledning

2.1 Kontrollutvalgenes bestilling

Etter bestemmelsene i kommuneloven[1] § 77 og forskrift om kontrollutvalg[2] kapittel 6, er ansvaret for selskapskontroll lagt til kontrollutvalget.

Selskapskontrollens innhold defineres i forskrift om kontrollutvalg § 14, og kan gjennomføres på to forskjellige måter. Selskapskontroll består av en obligatorisk del som omfatter en eierskapskontroll og en valgfri del som omfatter forvaltningsrevisjon. Eierskapskontrollen innebærer en kontroll med forvaltningen av eierinteresser i de aktuelle selskapene, herunder om den som utøver eierinteressen gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger. En selskapskontroll i form av forvaltningsrevisjon innebærer en systematisk vurdering av økonomi og måloppnåelse sett i forhold til kommunestyrets vedtak og forutsetninger.

Aust-Agder Revisjon IKS har fått i oppgave av kontrollutvalget å gjennomføre en eierskapskontroll.

Konsesjonskraft IKS er et interkommunalt samarbeid som har ansvaret for uttak og omsetning av all konsesjonskraft den enkelte deltakerkommunen disponerer. Når et vassdrag blir regulert, følger det med økonomiske forpliktelser overfor de berørte kommunene. Dette innebærer blant annet at kraftverket skal betale årlige konsesjonsavgifter og selge konsesjonskraft. Forpliktelsene er nedfelt i konsesjonslovgivningen.

På grunnlag av rapportens karakter, vil det ikke bli gitt anbefalinger.

2.2 Bakgrunn og formål

Formålet med eierskapskontrollen er å undersøke og vurdere om Konsesjonskraft IKS driver etter sitt formål, i samsvar med eierkommunenes vedtak, selskapets vedtekter, samt sentrale lover og regler. Det vil bli sentralt for prosjektet å se på om selskapets uttak og omsetning er i samsvar med lovverket, selskapsavtalen og andre føringer fra eierkommunene.

Eierskapskontrollen vil ha fokus på formålet til Konsesjonskraft IKS, som går ut på å omsette kommunenes og fylkeskommunenes konsesjonskraft gjennom å ta imot og formidle videre den pengestrømmen som oppstår gjennom forvaltningen av konsesjonskraftrettighetene. Konsesjonskraft IKS forvalter store verdier som årlig fordeles på de ulike eierkommunene. Utebetalingsprognosen til fordeling blant kommunene er i 2019 på nærmere 154 millioner kroner, noe som vil utgjøre relativt store utbetalinger for eierkommunene. Til tross for en del små prosentvise eierandeler, er det derfor likevel store midler som forvaltes fra selskapet for den enkelte eierkommune.

[1] LOV-1992-09-25-107 Lov om kommuner og fylkeskommuner (Kommuneloven) Heretter koml.
[2] FOR-2004-06-15-905 Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner

Setesdal Revisjonsdistrikt gjennomførte i 2009 en selskapskontroll, av det som da het «Konsesjonskraftfondet for Aust-Agder IKS», på oppdrag fra Aust-Agder fylkeskommune. Kontrollen fokuserte på eierskapet til Aust-Agder fylkeskommune. Anbefalingene fra selskapskontrollen den gang var følgende:

- *Kommunen bør utvikle en eierstrategi for selskapet*
- *Kommunen bør utarbeide instruks for daglig leder*
- *Det bør utarbeides en reglement for styrets og representantskapets virksomhet*
- *Kommunen bør utvikle et system for oppfølging av sine selskaper*
- *Kommunen bør utarbeide rutiner for rapportering av sine selskaper*

Konsesjonskraft IKS er opprettet i henhold til lov om interkommunale selskaper[3] og skal drive blant annet etter bestemmelser i vannfallsrettighetsloven (tidl. Industrikonsesjonsloven) og vassdragsreguleringsloven[4].

Selskapskontrollen skal påse om kommunenes og fylkeskommunens forvaltning av sine eierinteresser fungerer tilfredsstillende i henhold til kommunestyrets og fylkestingets vedtak og forutsetninger samt i henhold til aktuelt lovverk.

Selskapskontrollen skal videre vurdere hvorvidt den som utøver kommunens/ fylkeskommunens eierinteresser, utøver myndigheten i henhold til det som er fastsatt i den aktuelle virksomhetsloven. Videre vil det være aktuelt å se på hvordan kommunens/ fylkeskommunens interesser ivaretas i samsvar med politisk vedtak og forutsetninger vedrørende forvaltningen av eierinteressene. I selskapskontrollen foretar revisjonen videre en vurdering av om hvorvidt eierstyringen i eier(fylkes)kommunene er i samsvar med gjeldende regelverk og eiernes forventninger.

Selskapskontrollen ble vedtatt gjennomført kontrollutvalgene gjennom følgende behandlinger:

- Arendal kommunes kontrollutvalg 19.9.2018
- Audnedal kommunes kontrollutvalg 29.11.2018
- Aust-Agder fylkeskommunes kontrollutvalg 26.9.2018
- Birkenes kommunes kontrollutvalg 24.9.2018
- Evje og Hornnes kommunes kontrollutvalg 15.11.2018
- Flekkefjord kommunes kontrollutvalg 26.11.18
- Froland kommunes kontrollutvalg 19.11.2018
- Grimstad kommunes kontrollutvalg 23.10.2018
- Hægebostad kommunes kontrollutvalg 4.12.2018
- Iveland kommunes kontrollutvalg 7.11.2018
- Kristiansand kommunes kontrollutvalg 6.12.2018

[3] LOV-1999-01-29-6 Lov om interkommunale selskaper (IKS-loven)

[4] LOV-1917-12-14-16 Lov om konsesjon for rettigheter til vannfall og LOV-1917-12-14-17 Lov om regulering og kraftutbygging i vassdrag

- Kvinesdal kommune kontrollutvalg 27. 2.2019
- Lindesnes kommunes kontrollutvalg 21.11.2018
- Marnardal kommunes kontrollutvalg 13.12.2018
- Sirdal kommunes kontrollutvalg 9.4.2019
- Vennesla kommunes kontrollutvalg 20.11.2018
- Vest-Agder fylkeskommunes kontrollutvalg 19.9.2018
- Åseral kommunes kontrollutvalg 5.12.2018
- Åmli kommunes kontrollutvalg 8.10.2018

2.3 Problemstillinger

I samsvar med veileder «Selskapskontroll fra A til Å»[5] fra Norges kommunerevisorforbund (NKRF) har revisjonen valgt å utarbeide følgende problemstillinger:

Hovedformålet med problemstillingene vil være å kartlegge hvordan kommunene sikrer sine eierinteresser, samt om fordeling av ressurser gjøres i henhold til formålet med selskapet.

Følgende problemstillinger vil bli undersøkt:

1. ***Sikrer eierkommunene at deres eierinteresser blir ivaretatt i selskapets styrende organer?***
2. ***Rapporteres selskapets aktiviteter tilbake til de respektive eierkommunene i tråd med gitte anbefalinger?***
3. ***Er fordelingsprinsippene for selskapets forvaltning av ressurser i tråd med de krav som stilles i lov og styringsdokumenter? Og gjennomføres utbetalingene i tråd med de føringer som ligger til grunn?***

2.4 Kontrollkriterier

Kontrollkriterier er elementer som inneholder krav eller forventninger, som revisjonen bruker for å vurdere funnene i våre undersøkelser. Kontrollkriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autorative kilder innenfor det kontrollerte området, for eksempel lovverk og politiske vedtak.

Ved denne selskapskontrollen har vi tatt utgangspunkt i følgende kilder: lov om interkommunale selskaper, kommuneloven, industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven. Andre kilder som vil legges til grunn er veileder fra KS: *«Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll»*, selskapsavtalen og politiske føringer fra eierkommunene.

[5] NKRF. Praktisk veileder. *Selskapskontroll – Fra A til Å*

2.5 Metodisk gjennomføring

Det metodiske arbeidet har bestått av en kvalitativ tilnærming gjennom dokumentanalyse, samtidig som revisjonen har hatt møte og samtale med daglig leder og de ansatte i Konsesjonskraft IKS i deres lokaler i Valle. Revisjonen har i tillegg kontakt med daglig leder for utfyllende informasjon ved behov. Dokumentanalysen har bestått av en gjennomgang av kommunale styringsdokumenter, rutinebeskrivelser, politiske vedtak og eierskapsmeldinger.

Prosjektet har blitt gjennomført av Aust-Agder Revisjon IKS ved forvaltningsrevisorer Camilla Nordwall Eriksrud, Stine Norrøne Beck og Magnus Solsvik, med Kristian Fjellheim Bakke som ansvarlig forvaltningsrevisor.

Selskapskontrollen vil fremlegges som en rapport til *hver enkelt* eierkommune.

3.0 Fakta om Konsesjonskraft IKS

3.1 Opprettelse av selskapet

Det interkommunale samarbeidet om konsesjonskraften ble startet i Aust-Agder i 1984, og utvidet med Vest-Agder i 2014. Samarbeidet i Aust-Agder het tidligere Konsesjonskraftfondet for Aust-Agder IKS. I 2014 sendte samarbeidet ut en invitasjon til konsesjonskraftkommunene i Vest-Agder, som resulterte i opprettelsen av konsesjonskraft IKS. I august 2014 ble det avholdt et valg av representanter fra Vest-Agder inn i eksisterende styre, hvor man samme dag skiftet navn til Konsesjonskraft IKS.

Nøkkelopplysninger om selskapet[6]:

Navn:	**Konsesjonskraft IKS**
Organisasjons nr.:	971 330 937
Organisasjonsform:	Interkommunalt selskap
Stiftet:	25.08.2003
Forretningsadresse:	4747 Valle
Daglig leder:	Glenn Quam Håkonsen
Eiere:	Arendal kommune, Audnedal kommune, Aust-Agder fylkeskommune. Birkenes kommune, Bygland kommune, Bykle kommune, Evje og Hornnes kommune, Flekkefjord kommune, Froland kommune, Grimstad kommune, Hægebostad kommune, Iveland kommune, Kristiansand kommune, Kvinesdal kommune, Lindesnes kommune, Marnardal kommune, Sirdal kommune, Valle kommune, Vennesla kommune, Vest-Agder fylkeskommune, Åmli kommune og Åseral kommune
Revisor:	BDO AS

[6] Proff.no

3.2 Formålet med selskapet

Lov om interkommunale selskaper setter et krav om at ethvert selskap gjennom selskapsavtalen skal angi og definere selskapets formål, jfr. § 4 ledd 3 nr. 3.

I selskapsavtalen § 3 defineres følgende formål for Konsesjonskraft IKS:

«Konsesjonskraft IKS skal vere ein leiande nasjonal forvalter av konsesjonskraft.

Konsesjonskraft IKS skal omsetje kommunane og fylkeskommunen si konsesjonskraft, gjennom å ta imot og formidle vidare den pengeytinga som oppstår gjennom fovaltninga av konsesjonskraftrettane og delta i veksemd som har naturleg samanheng med dette.

Konsesjonskraft skal etterleve og praktisere prinsippet om meiroffentligheit i alt arbeid.

Konsesjonskraft IKS skal mellom anna trygge konsesjonskraftordninga som ein kommunal/fylkeskommunal rett. Trygge verdien i konsesjonskraftordninga, og sikre deltakarane påreknelige og gode inntekter.»

Formålet er i verdiene til selskapet beskrevet slik:

«Konsesjonskraft IKS – vaktar og forvarar rettane, tek vare på verdien og fører den attende til deltakarane.»

I følge selskapsavtalen skal deltakerkommunene overlate til selskapet - uttak og omsetning av all konsesjonskraft den enkelte deltaker disponerer til enhver tid.

3.3 Organisering

Konsesjonskraft IKS har hovedkontor i Valle.

Konsesjonskraft IKS har et egen administrasjon, eget representantskap og eget styre. I tillegg er det opprettet et porteføljeutvalg som gir råd til administrasjonen. Administrasjonen består av fire ansatte; daglig leder, rådgiver, juridisk rådgiver og rådgiver med ansvar for krafthandel. I tillegg har selskapet tilknyttet seg en kontroller, som tidligere ble ivaretatt av Aust-Agder fylkeskommune, denne stillingen (20%) ble fra 1.12.18 ivaretatt av en ansatt i Valle kommune.

Som et rådgivende organ for daglig leder, er det også etablert et porteføljeutvalg, med representanter fra flere av eierkommunene. Inge Hedenstad Stangeland, rådmann i Sirdal, er valgt til leder av utvalget.

Selskapet driver også, som bestemt i strategiplanen, undervisningsopplegg i skoleverket. Tidligere gjaldt dette kun ungdomsskoler, men fra 2017 har selskapet også hatt presentasjoner for elever i videregående opplæring.

3.4 Økonomi

Konsesjonskraft IKS fører regnskap etter regnskapsloven, som er hovedregelen etter lov om interkommunale selskaper § 27.

Resultatregnskap for Konsesjonskraft IKS 2018[7]:

	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Regnskap 2017
Konsesjonskraftinntekter	221 050 895	195 320 314	220 205 591
Annen relatert inntekt	70	-	-
Sum driftsinntekter	**221 050 965**	**195 320 314**	**220 205 591**
Kjøp av konsesjonskraft	98 732 015	105 336 778	101 316 457
Lønn inkl. sosiale utgifter	3 278 678	3 771 024	3 500 880
Avskrivninger	58 176	30 000	15 121
Eksterne honorarer	3 584 135	2 493 000	2 282 394
Div merkantile og administrative kostnader	988 219	1 110 000	1 046 327
Sum driftskostnader	**106 641 223**	**112 770 802**	**108 161 179**
Driftsresultat	**114 409 742**	**82 549 512**	**112 044 412**
Finansinntekter og -kostnader			
Finansinntekter	1 205 459	2 600 001	6 619 813
Finanskostnader	1 674 302	1 800 000	1 252 960
Resultat av finansposter	**(468 843)**	**800 001**	**5 367 853**
Resultat før overførte konsesjonskraftsinntekter	**113 940 899**	**83 349 513**	**117 412 265**
Overførte konsesjonskraftsinntekter	103 854 000	-	92 154 015
Resultat	**10 086 899**	**83 349 513**	**25 258 250**
Overføringer			
Overføringer til driftsfond og reservekapital	10 086 899	(10 583 487)	25 258 250
Sum overføringer	**10 086 899**	**(10 583 487)**	**25 258 250**

[7] Årsmelding 2018 med signatur og revisjonsberetning, oversendt til revisjonen august 2019

Balanseregnskap for Konsesjonskraft IKS[8]:

	2018	2017
EIENDELER		
Anleggsmidler		
Varige driftsmidler		
Driftsløsøre og inventar	418 411	61 707
Sum varige driftsmidler	**418 411**	**61 707**
Sum anleggsmidler	**418 411**	**61 707**
OMLØPSMIDLER		
Kortsiktige fordringer	37 677 734	713 137
Finansplassering	136 680 294	117 765 234
Bankinnskudd og kontanter	20 580 606	63 966 583
SUM OMLØPSMIDLER	**194 938 634**	**182 444 954**
SUM EIENDELER	**195 357 045**	**183 506 661**
RESERVEKAPITAL OG GJELD		
RESERVEKAPITAL		
Driftsfond og reservekapital	147 671 081	147 671 079
Udisponert resultat	10 086 899	0
Sum reservekapital	**157 757 980**	**147 671 079**
GJELD		
KORTISKTIG GJELD		
Leverandørgjeld	**14 563 060**	**13 322 686**
Skyldige offentlige avgifter	**12 216 732**	**8 795 992**
Annen kortsiktig gjeld	**10 819 273**	**12 716 903**
Sum kortsiktig gjeld	**37 599 065**	**34 835 581**
Sum gjeld	**37 599 065**	**34 835 581**
Sum reservekapital og gjeld	**195 357 045**	**182 506 660**

Aust-Agder Revisjon IKS bemerker at regnskapet er i balanse. Selskapet har god reservekapital og solid likviditet.

3.5 Rammer for selskapet

Konsesjonskraft IKS er et interkommunalt selskap som plikter å følge lov om interkommunale selskap. Etter loven skal det utarbeides en selskapsavtale som selskapet skal følge. Etter lov og selskapsavtale er representantskapet selskapets øverste organ. Nærmere ansvar for representantskapet og styret er regulert i selskapsavtalen.

Konsesjonskraft IKS er et heleid interkommunalt selskap og skal følge offentlighetsloven.

[8] Årsmelding 2018 Konsesjonskraft

Konsesjonskraft IKS skal etter selskapsavtalen omsette fylkes- og kommunenes konsesjonskraft. Kraftverk som benytter vann regulert i vassdragsreguleringsloven eller industrikonsesjonsloven, plikter å avstå konsesjonskraft til berørte kommuner. Konsesjoner gis etter søknad til Norges Vassdrags- og energidirektorat. Det er NVE som beregner mengden konsesjonskraft, fordelingen til de berørte kommuner og fylkeskommuner.

Eiere av større vannverk plikter i henhold til konsesjonen å levere en viss andel av kraften som produseres til de kommunene som er berørt av kraftutbyggingen. Denne konsesjonskraften skal leveres til en nærmere avtalt pris.

I utgangspunktet har partene avtalefrihet og kan fastsette prisen selv, men loven gir veiledning om beregningsmåten. Dette avhenger av om konsesjonen ble gitt før 10. april 1959 eller etter. Om ikke partene blir enige, er det OED (Olje- og Energidepartementet) som skal fastsette prisen.

Ved konsesjoner gitt etter vassdragsreguleringsloven, eller industrikonsesjonsloven, plikter kraftverkseierne å betale en årlig avgift til staten og de berørte kommunene.

4.0 Eierskapskontroll: problemstillinger, fakta og vurderinger

4.1 Første problemstilling

Sikrer eierkommunene at deres eierinteresser blir ivaretatt i selskapets styrende organer?

4.1.1 Kontrollkriterier

Eierinteressene menes her som selskapets målsettinger, samt selskapets overholdelse av lover tilknyttet disse.

Kontrollkriteriene tar utgangspunkt i IKS-loven, KS-anbefalinger og selskapsavtalen. Kriteriene er avgrenset av revisjonen etter hva som er hensiktsmessig for å besvare problemstillingen.

Kontrollen vil fokusere på representantskapet, da det er gjennom dette eierne av selskapet utøver sin myndighet.

Selskapets formål

- Selskapsavtalen skal, jfr. IKS-loven § 4, beskrive selskapets formål

Eierskapsprinsipper

- Etter KS «Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll», anbefaling nr. 4, bør kommunestyret/ fylkestinget utarbeide en eierskapsmelding med overordnede prinsipper for sitt eierskap.
- For å underbygge selskapsavtalen, kan det etter KS-anbefaling nr. 5, være hensiktsmessig å utarbeide andre styringsdokumenter, gjerne i form av eierstrategi.

Representantskap

- Etter IKS-loven § 7 utøves eierskapet gjennom de valgte medlemmer i representantskapet. Ved oppnevnelse av representant til selskapet, skal eierkommunen ta hensyn til en effektiv måte for å ivareta sitt eierskap. KS anbefaler å oppnevne sentrale folkevalgte som representanter.
- Hver kommune skal ha en representant og fylkeskommunene skal ha 2 representanter i representantskapet, med like mange vararepresentanter, jfr. IKS-loven § 6 og selskapsavtalen.

Innkalling til representantskap

- Innkalling til representantskapsmøter skal gjøres i henhold til selskapsavtalen; *«leiaren i representantskapet innkallast til møte når han finn det påkravt, eller når styret vedtek at det skal innkalles til et slikt møte. Det skal haldast minst eitt ordinært representantskapsmøte i året»*. Møtet skal holdes innen utgangen av juni måned, og som en hovedregel sendes møteinnkallingen ut med minst 2 ukers varsel.

Styreinstruks, godkjent instruks for daglig leder og vedtatt strategiplan

- Representantskapet skal utføre de oppgaver som er nærmere fastsatt i selskapsavtalen; her vil det kontrolleres om det er vedtatt en styreinstruks, godkjent instruks for daglig leder og vedtatt strategiplan.

4.1.2 Fakta

Selskapets formål
Konsesjonskraft IKS har i sin selskapsavtale § 3 følgende formål:

«Konsesjonskraft IKS skal vere ein leiande nasjonal forvaltar av konsesjonskraft. Konsesjonskraft IKS skal omsetje kommunane og fylkeskommunens si konsesjonskraft, gjennom å ta i mot og formidle vidare den pengeytinga som oppstår gjennom forvaltninga av konsesjonskraftrettane og delta i verksemnd som har naturleg samanheng med dette. Konsesjonskraft IKS skal etterleve og praktisere prinsippet om meiroffentleghet i alt arbeid. Konsesjonskraft IKS skal mellom anna trygge konsejonskraftordninga som ein kommunal/fylkeskommunal rett, trygge verdien i konsesjonskraftordninga, og sikre deltakarane påreknelege og gode inntekter»

På spørsmål fra revisjonen om selskapsavtalen er i samsvar med formålet, svarer selskapet følgende: «Formålet med selskapet er formulert i selskapsavtalen § 3, og er således i samsvar med formålet til selskapet. Man ser at mindre ting i selskapsavtalen må justeres i sammenheng med revisjon av selskapsavtalen, blant annet oppfølging av arkivansvar. I tillegg til selskapsavtalen, har man blant annet politisk vedtatte styringsdokumenter for daglig drift, blant annet strategiplan, risikostrategi m.m.» Selskapet sier også at de anser organiseringen av selskapet hensiktsmessig, da rammeverket for et IKS er gunstig for driften, som blant annet kredittrating som er gunstig med hensyn til krafthandel.

Eierskapsprinsipper
Aust-Agder Revisjon har undersøkt om eierkommunene har eierskapsmelding og innholdet i disse. Det er undersøkt om eierskapsmeldingen inneholder overordnede prinsipper for eierskap, og om det eventuelt er utarbeidet spesifikke eierskapsstrategier for Konsesjonskraft IKS.

Kommunestyret i Åmli kommune vedtok sin eierskapsmelding 16.02.2017 (sak 15/17), som et resultat av at kontrollutvalget tilbake i 2016 hadde anmodet kommunestyret om *å fastsette overordnede prinsipper for deres eierskap ved å utarbeide en samlet eierskapsmelding for alle deres selskaper/samarbeid.*

Eierskapsmeldingen inneholder detaljerte beskrivelser av kommunens rolle og ansvar knyttet til ulike selskapsformer, med ulike kanaler for eierstyring ved de ulike formene. Videre tar

meldingen for seg KS's prinsipper for godt eierskap, etterfulgt av prinsipper om krav rettet mot eier og selskapet, samt en oversikt over alle selskaper kommunen har eierinteresser i.

Revisjonen finner for øvrig ingen informasjon knyttet til kommunens forventninger, oppfølging av eller intensjoner/ strategier med Konsesjonskraft IKS gjennom eierskapsmeldingen. Det er heller ikke funnet noen selskapsspesifikk eierstrategi knyttet til selskapet, så revisjonen tolker det dit hen at Åmli kommune ved dette kun legger selskapsavtalen til grunn.

Oppnevnelse av representanter hos eierne
Aust-Agder Revisjon har gjennomgått eierkommunenes vedtak for valg til representantskapet i Konsesjonskraft IKS. Representantene er som hovedregel foreslått av en valgkomite, sammensatt av folkevalgte i kommunestyre/fylkesting. Revisjonen har også undersøkt om det foreligger offentlig informasjon om grunnlaget for valg av representanter.

Åmli kommune valgte 26.11.15 (158/15) følgende representasjon til Konsesjonskraft IKS:

Representant: Varaordfører
Vara: Ordfører

I kommunens eierskapsmelding er det viet et kapittel til *Kjøreregler – arbeidsformer for politisk og administrativ utøvelse av eierstyring*, hvor det står følgende knyttet til de valgte representantenes rolle:

a. De valgte representantene skal ivareta kommunens interesser gjennom en aktiv deltakelse i selskapenes eierorgan.
b. I styrene løses oppgaver til beste for selskapets utvikling og i samsvar med eiernes krav.
c. Der det er mer enn én representant valgt av kommunestyret skal det utpekes en fraksjonsleder som har særlig ansvar for koordinering i forkant av eiermøter i selskapet.
d. I enkeltsaker av prinsipiell eller av stor betydning kan kommunestyret og/eller formannskapet instruere representantene.

Videre skal eierrepresentantene fra Åmli kommune ha anledning til å få en eventuell politisk avklaring i forkant av møter i selskapene. Det gjelder eier relaterte saker generelt, og saker av uvanlig art eller stor betydning spesielt.

Når det gjelder rapportering for øvrig nevnes det videre i eierskapsmeldingen at *Det bør etableres en rutine der det hvert år i ett kommunestyremøte rapporteres fra alle selskapene Åmli kommune har eierinteresser i, og at kommunens eierstrategi drøftes. Eventuelle endringer i strategi og/eller tiltak i forhold til enkelte selskaper skal behandles på dette møtet. Følgende bør drøftes i det årlige møte;*

- Kommunens samlede eierstrategi.
- Årsrapport og årsregnskap fra selskapene i konsernstrukturen legges frem.

- Andre viktige tema innen eierstyring som: Utvikling i selskapene generelt og i forhold til utvalgte nøkkeltall, Risiko og framtidsutsikter.

I følge Konsesjonskraft IKS årsmelding 2017, består representantskapet av følgende:

- Leder Reidar Saga (Åmli kommune)
- Nestleder Janne F. Kristoffersen (Lindesnes kommune)
- Anders Kylland (Aust-Agder fylkeskommune)
- Knut A. Austad (Aust-Agder fylkeskommune)
- Nils Harald Rennestraum (Vest-Agder fylkeskommune)
- Sally Vennesland (Vest-Agder fylkeskommune)
- Robert C. Nordli (Arendal kommune)
- Reidun Bakken (Audnedal kommune)
- Anders Christiansen (Birkenes kommune)
- Leiv Rygg (Bygland kommune)
- Hans Blattmann (Bykle kommune)
- Bjørn A. Ropstad (Evje og Hornnes kommune)
- Jan Sigbjørnsen (Flekkefjord kommune)
- Ove Gundersen (Froland kommune)
- Per Svenningsen (Grimstad kommune)
- Margrethe Handeland (Hægebostad kommune)
- Odd Ivar Aasen (Iveland kommune)
- Ole Magne Omdal (Kristiansand kommune)
- Per Sverre Kvinlaug (Kvinesdal kommune)
- Helge Sandåker (Marnardal kommune)
- Thor Jørgen Tjørhom (Sirdal kommune)
- Steinar Kyrvestad (Valle kommune)
- Eivind Drivenes (Vennesla kommune)
- Olav Åsland (Åseral kommune)

Innkalling til representantskapsmøter

Revisjonen har undersøkt innkalling og gjennomføring av representantskapsmøter de 4 siste årene. I 2016 ble det avholdt representantskapsmøte 17. juni, hvor innkalling ble sendt 3. juni, og 8. desember, hvor innkallingen ble sendt 28. november. Daglig leder informerer i dokumentasjon fra selskapet til revisjonen at innkallingen blir sendt ut med minst to uker varsel før ordinært representantskapsmøte.

Ifølge årsmeldingen 2017, ble det avholdt 2 møter i representantskapet i 2017, 15. juni og 15. desember.

Styreinstruks, instruks for daglig leder og strategiplan

Styreinstruks ble vedtatt av styret 23. januar, og av representantskapet 19. juni 2015. Styret skal i sitt arbeid følge instruksen, og om de i saker må gå bort fra instruksen, skal dette rapporteres til representantskapet.

Instruks for daglig leder ble vedtatt av styret 23. januar 2015. Instruksen regulerer daglig leders oppgaver, ansvar og fullmakter når det gjelder den daglige driften av selskapet. I tillegg gjelder også arbeidsavtalen og andre instrukser og retningslinjer i selskapet som for eksempel gjeldende risikostrategi med definerte fullmakter.

Styret gjennomførte i 2017 en revidering av **strategiplanen** til selskapet. Hovedmål og retning for selskapet er ikke forandret, hovedmålet til selskapet er å være en ledende nasjonal forvalter av konsesjonskraftrettighetene. Den viktigste endringen gikk på en presisering av kontakt med deltagere og samarbeid med andre aktører innenfor kraftmarkedet. Strategiplanen ble ifølge selskapets hjemmesider vedtatt på representantskapsmøtet 15. desember 2017[9]. Strategiplanen legger til grunn at selskapet skal forvalte eiernes rettigheter og føre verdiene tilbake til eierne. Selskapet skal ikke bare gjennomføre det operative arbeidet med å hente ut konsesjonskraften til rett pris, men også *«ha fokus på læring og kunnskap i administrasjon, så vel som politisk og hos deltakarkommunane ellers»*.

Strategiplanen legger også opp til at selskapet skal ha et undervisningsopplegg for skolen. Selskapet har i tråd med dette gjennomført flere presentasjoner for elever, blant annet for 9. og 10. klassinger i Åmli kommune.

4.1.3 Konklusjon og vurdering

Konklusjon

Selskapets formål
Selskapets formål er beskrevet i selskapsavtalen, etter kravet i IKS-loven.

Eierskapsprinsipper
Åmli kommune har utarbeidet eierskapsmelding, i tråd med KS-anbefalinger. Meldingen inneholder også det som KS setter opp som sine minimumskrav til innhold. Eierskapsmelding blir nå et krav etter ny kommunelov som trer i kraft høsten 2019, og revisjonen anbefaler dermed at de kommunene som ikke har eierskapsmelding, innretter seg på å utarbeide en slik. Åmli kommune har i likhet med flere av de andre eierkommunene, eierskapsprinsipper som en del av eierskapsmeldingen.

Oppfølgingen av Konsesjonskraft IKS gjennom eierskapsmelding og styringsdokumenter finner revisjonen noe mangelfull, da kommunen ikke har utarbeidet noe forventninger eller strategier om hva de ønsker med selskapet utover definisjonene ved etablering. Revisjonen legger til grunn at kommunen i stor grad baserer eierskapet på selskapsavtalen, og denne krever at representantskapet ser til at det blir utarbeidet en strategiplan for selskapet. Dette sikrer, etter revisjonens synspunkt, at eiernes målsetninger for selskapet danner grunnlaget for selskapets aktiviteter.

Representantskap
Revisjonen fant i sin gjennomgang av offentlige tilgjengelige dokumenter lite vurderingsgrunnlag for valg av representanter til representantskap i eierkommunenes eierselskaper. Kommunene har ofte mer utførlige vurderinger om valg til styrer. Det er avgjørende for et aktivt eierskap at eierne velger hensiktsmessig med tanke på representanter

[9] Konsesjonskraft IKS – «Strategiplan og grunnleggende etiske prinsipp 2018-2023»

til representantskap, og de fleste eierne legger til grunn en todeling i sine valg; folkevalgte til selskap som driver politisk, og rådmann/administrasjonen til selskap som i hovedsak driver med fylkeskommunal/kommunal drift. Revisjonen legger til grunn at dette er en hensiktsmessig inndeling. De fleste eierne har sine ordførere eller varaordførere som representantskapsmedlemmer i Konsesjonskraft IKS. Ordfører/varaordfører er en sentral aktør i fylkeskommunen/kommunen, med god kjennskap til kommunens politikk og mål for selskapet, og som derfor kan sikre eierskapet på en hensiktsmessig måte.

Representantskapet er satt sammen etter kravene i IKS-loen og selskapsavtalen, med en representant fra hver av kommunene og to fra hver fylkeskommune. Faktisk representantskap er også i samsvar med valgte representanter.

Innkalling til representantskap
Representantskapet har de tre siste årene hatt to møter i året, og er således gjennomført etter selskapsavtalens krav.

Innkallingen er sendt ut i henhold til kravet om to uker før møtet.

Styreinstruks, instruks for daglig leder og strategiplan
Revisjonen har kontrollert at det er vedtatt en styreinstruks, en instruks for daglig leder og en strategiplan.

Vurdering

Revisjonen finner det positivt at flere av de føringer som anbefales fra KS i forhold til eierskap, er gjennomført av Åmli kommune. Dette gjelder blant annet utarbeidelse av eierskapsmelding med tilhørende eierskapsprinsipper. Selv om kommunen ikke har konkrete eierstrategier for Konsesjonskraft IKS i sin eierskapsmelding, finner revisjonen at dette til dels kan sikres gjennom selskapets strategiplan.

Som representant for Åmli kommune møter varaordfører i representantskapet til Konsesjonskraft IKS. Dette er en god forutsetning for oppfølging av selskapet og sterkere eierstyring. Åmli kommune sikrer dermed at deres eierinteresser blir ivaretatt gjennom selskapets styrende organer.

4.2 Andre problemstilling

Rapporteres selskapets aktiviteter tilbake til de respektive eierkommunene i tråd med gitte anbefalinger?

4.2.1 Kontrollkriterier

Kriteriene er avgrenset av revisjonen etter hva som er hensiktsmessig for å besvare problemstillingen.

Eierkommunene har det overordnede ansvaret for de deler av kommunens virksomhet som er lagt ut til selskaper, og en aktiv og god demokratisk eierstyring kan sikre en optimal ivaretakelse av deres eierinteresser.

Som en del av eierstyringen i kommunen, kan styringslinjer i form av rapportering og dialog mellom selskapet og kommunen sikre en bedre eierskapskontroll.

Eiermøter

- KS anbefaler at det jevnlig gjennomføres eiermøter for å bidra til en god eierstyring og kommunikasjon med selskapet. Et eiermøte er et møte mellom representanter fra eier, styret og faglig leder for selskapet. Eiermøter er ikke lovregulert, og er en uformell arena der det ikke treffes vedtak.

Rapportering

- Rapportering er et kjent virkemiddel for å ivareta en god eierstyring, hvor rapportering fra selskapet til politisk nivå i kommunene/fylkeskommunen er en mye anvendt styringskanal. Rapportering kan for eksempel gjøres gjennom en årsmelding fra selskapet til behandling i kommunestyre/bystyre/fylkesting. Tilbakerapportering må vurderes opp mot formålet til selskapet.

Etter Forskrift om rapportering fra interkommunale selskaper og kommunale og fylkeskommunale foretak som driver næringsvirksomhet, gjelder ikke denne for virksomheter som driver produksjon og omsetning av elektrisk kraft.

4.2.2 Fakta

Det finnes ingen formell rutine for rapportering tilbake til eierkommunene i selskapsavtale eller andre føringer hos selskapet. Selskapet har under sin strategiplan et delmål om «trygge konsesjonskraftordninga som kommunal og fylkeskommunal rett». En av tiltakene for å nå dette målet er beskrevet som *«orientere kommunestyre og fylkesting om status og utfordringar»*.

Representantskapsmøter avholdes to ganger hvert år, ett av møtene forlenges med et seminar, arrangert av Konsesjonskraft IKS.

Daglig leder informerer i samtale med revisjonen at det sendes tertialrapport og årsmelding/regnskap til alle eierkommunenes postmottak. I tillegg legger selskapet ut en månedsrapport over kraftpriser og salg på sine hjemmesider for hver måned. Ifølge daglig leder har selskapet kommet med tilbud til de respektive fylkes-/kommunestyrene om å komme å informere om selskapet, og at de så langt har vært i 14 kommunestyrer/fylkesting. Selskapet kommuniserer overfor revisjonen at de gjerne skulle gitt mer informasjon til sine eiere.

Selskapet gjennomfører et såkalt porteføljeutvalg med rådmennene, hvor daglig leder gir overfor revisjon uttrykk for at kommunikasjonen med rådmennene er god. På denne måten får de gitt mer informasjon til sine eierkommuner, og bedre forankring av det de driver med i sitt arbeid. Daglig leder opplever også porteføljeutvalget som et kollegium som på ulike måter bidrar til gode diskusjoner når det kommer til drift og øvrige administrative perspektiver som i mindre grad fokuseres på i møte med representantskap. Dette er noe daglig leder gir uttrykk for at han verdsetter.

Flere av eierne legger i sine eierskapsmeldinger opp til at rapportering fra selskapet skal skje gjennom årsmeldinger fra selskaper de er medeiere i. Åmli kommune viser i sin eierskapsmelding til at *Det bør etableres en rutine der det hvert år i ett kommunestyremøte rapporteres fra alle selskapene Åmli kommune har eierinteresser i, og at kommunens eierstrategi drøftes. Eventuelle endringer i strategi og/eller tiltak i forhold til enkelte selskaper skal behandles på dette møtet.* Det oppfordres videre til at følgende kommer opp årlig på ett kommunestyremøtet:

- Kommunens samlede eierstrategi.
- Årsrapport og årsregnskap fra selskapene i konsernstrukturen legges frem.
- Andre viktige tema innen eierstyring som: Utvikling i selskapene generelt og i forhold til utvalgte nøkkeltall, Risiko og framtidsutsikter.

Revisjonen har gjennomgått saksdokumenter til alle kommunestyremøter i Åmli i perioden 2016 – 2019, og finner i gjennomgangen ingen saker som knytter seg til Konsesjonskraft IKS behandlet av kommunestyret.

Informasjon om drift og pågående prosjekter og lignende kan eierne få gjennom varaordfører som er representant i representantskapet. Om kommunen anser denne rapporteringen som begrenset, må dette tas opp politisk.

Andre typer rapporteringer fra selskapet kan komme som annen type informasjon, som for eksempel gjennom behandling av budsjett eller regnskap, eksempelvis i form av en oversikt over konsesjonskraftsinntekter.[10]

[10] Eksempelvis Flekkefjord kommunes «Regnskap 2017 med årsberetning»

4.2.3 Konklusjon og vurdering

Rapportering og informasjon fra Konsesjonskraft IKS tilbake til eierne er ikke regulert, og det foreligger ingen bestemmelse om regelmessige rapporteringer tilbake til eierkommunene. Dette er således opp til den enkelte eier å formalisere. At selskapet er pålagt å informere om selskapets aktiviteter anser revisjonen som positivt.

Det er etter revisjonens mening fornuftig at tilbakerapportering fra selskapet må være opp til den enkelte eier. Åmli kommune har vurdert hvilke føringer som skal ligge til grunn for rapportering, noe som sikrer at målene for eierskapet kan nås. Dette anser revisjonen som positivt. Det er gjennom eierskapsmeldingen bestemt at man skal ha rapportering gjennom blant annet årsmeldinger fra selskapet, men revisjonen mener det er uheldig at dette ikke er fulgt opp av det revisjonen kan se.

Eierskapsmøter gjennomføres ikke. Det er etter det revisjonen kjenner til ikke ønsket fra noen av eierne, og revisjonen legger til grunn at eierne da ønsker kontroll og styring ved bruk av andre verktøy. Selskapets leder er positiv til bruken av rådmannsforum, som gir en direkte dialog med de eiere som ønsker å delta på dette.

At orientering skal gis av varaordfører, som sitter i representantskapet, kan være grunnlag for en god kommunikasjon til eierkommunen/fylkeskommune. Dette skjer, ettersom revisjonen kan se, sporadisk i enkelte eierkommuner, og uten formelle retningslinjer. Dette må være opp til den enkelte eier å regulere.

4.3 Tredje problemstilling

Er fordelingsprinsippene for selskapets forvaltning av ressurser i tråd med de krav som stilles i lov og styringsdokumenter? Og gjennomføres utbetalingene i tråd med de føringer som ligger til grunn?

4.3.1 Kontrollkriterier

Forpliktelsene til de berørte kommunene er nedfelt i vassdragsreguleringsloven og vannrettighetsloven. Lovverket hjemler rett til alminnelig forsyning for kommunene. Det overskytende tilfaller fylkeskommunene.

Konsesjonsavgifter:

> ***Årlige avgifter som en kraftverkseier plikter å betale til kommunene som blir berørt av en regulering eller utbygging***

Konsesjonskraft:

> ***En andel av kraftproduksjonen, som en kraftverkseier er pålagt å levere kommunene/ fylkeskommunene som er berørt av en regulering eller utbygging. Prisen fastsettes uavhengig av markedsprisen.***

Konsesjonsavgifter skal gi kommunene erstatning for generelle skader og ulemper som ikke blir kompensert på annen måte. Det skal også gi kommunene rett til en andel av verdiskapningen som finner sted. Konsesjonskraft skal sikre kommunene elektrisk kraft til en rimelig pris.

Både konsesjonsavgifter og konsesjonskraft er basert på en beregning av kraftverkets teoretiske produksjonskapasitet, som fastsettes ut fra fallhøyde og vannføring gjennom kraftverket. Dette kapasitetsbegrepet kalles kraftgrunnlag, og regnes ut i naturhestekrefter.

Etter selskapsavtalen skal Konsesjonskraft IKS skal omsette eiernes konsesjonskraft, gjennom å ta imot og formidle videre den pengeytelsen som oppstår gjennom forvaltning av konsesjonskraftrettighetene. Kapitalen til selskapet er omhandlet i selskapsavtalen §13: *«Konsesjonskraft IKS sin kapital og inntekter kjem fram gjennom omsetning av konsesjonskraft og avkastning av kapitalen»*

Fordelingsprinsipper

Konsesjonskraft IKS selskapsavtale inneholder i § 14 en bestemmelse om fordeling av selskapets midler. Etter bestemmelsen skal de midlene som tilføres Konsesjonskraft IKS, fordeles i samsvar med bestemmelsen.

For Aust-Agder gjelder følgende fordeling:

- For alle kommunene utenom Bykle og Valle skal konsesjonskraftkommunene tildeles inntekter tilsvarende alminnelig forsyning tillagt inntil 10 GWh.

Aust-Agder fylkesting vedtok i oktober 2009 at fylkeskommunen fortsatt skulle være medlem av Konsesjonskraftfondet, i den forbindelse ble det inngått en avtale med kommunene om fordeling av konsesjonskraftinntekter for perioden 1.5.2010-31.12.2019. Ny selskapsavtale for fondet ble også vedtatt.

Avtalen innebærer at fylkeskommunen i en 10-års periode har forpliktet seg til årlige bevilgninger til utbygginger av riksveg 9 og Setesdal regionråd.

For kommunene Bykle og Valle gjelder:

- Kommunen prioriterer den rimeligste kraften innenfor det som til enhver tid er forbruket til alminnelig forsyning.
- Overskytende kraft ut over forbruket til alminnelig forsyning fordeles på følgende måte: fylkeskommunen 90%, kommunen 10%.

For Vest-Agder gjelder følgende fordeling:

- Kommunen prioriterer den rimeligste kraften innenfor det som til enhver tid er forbruket til alminnelig forsyning.
- Overskytende kraft over forbruket til alminnelig forsyning fordeles på følgende måte: Fylkeskommunen 95%, kommunen 5%.

4.3.2 Fakta

Beregning av kraft

Revisjonen får oppgitt fra selskapet at etter at konsesjon er gitt, beregner NVE kraftgrunnlag og fordeling til hver kommune. Selskapet bemerker at NVE kun beregner for kommunene, og ikke har noen mening om forbruket og således ingen mening om hvor stor del fylkeskommunene får. Selskapet har derimot et styrevedtak på hvordan de skal beregne alminnelig forbruk i kommunene. Selskapet gjør revisjonen oppmerksom på at selskapsavtalen hjemler en litt annen fordeling av kraftressursene enn hovedregelen i loven. Dette er henvist til i kapittel 4.3.1, kontrollkriterier.

Konsesjonskraft IKS forholder per i dag seg til totalt 11 konsesjonærer.

Selskapet selger ut kraften de forvalter, for deretter å beregne GWh fra hvert kraftselskap for å beregne utbetalingene til kommunene.

På spørsmål fra revisjonen om hvordan områdeprisene beregnes, svarer selskapet: «alle våre kraftprodusenter ligger i prisområde N02[11]. Vi har kraftprisprodusenter som leverer kraft

[11] Revisjonen blir i møte med selskapet vist på kart at dette gjelder hele området Norden

både til OED-pris, individuell selvkostpris og Sira-Kvina-pris. I tillegg til kraftpris, har vi kostnader til nettariffer (sentralnett) og produksjonslinje.»

Selskapet forklarer at de arbeider ut ifra en kilowattpris, beregnet fra hvert kraftselskap. I møte med revisjonen, legger selskapet frem sine regneark for «konsesjonskraftvolumet» og «budsjettplan». «Konsesjonskraftvolumet» er et statisk regneark med en oversikt over de 11 konsesjonærene, med 50 kraftverk. Fordelingsmatrisen blir utarbeidet fra en fordelingsnøkkel, hvor man blant annet beregner KWh per kraftverk, og driften av disse; fordelingsnøkkelen består av seks-syv forskjellige fordelingsnøkler. En av disse «nøklene» går blant annet ut på avstander til det sentrale nettet, da kraftselskapene kanskje må betale for å få kraften ut på nettet. Eksempelvis ligger Rygene nærmere nettet, og det er derfor billigere å få sendt ut kraften de produserer. Skjerka er et eksempel på kraftverk som ligger langt fra det sentrale nettet.

Utbetalinger til eierne

Daglig leder for Konsesjonskraft IKS forklarer at det er representantskapet som vedtar utbetalingene til eierkommunene. Når det gjelder utbetalinger til eierne, forklarer selskapet overfor revisjonen at det ligger en fastsatt utbetalingsstruktur til grunn, men at det kan komme inn enkelte endringer her. Selskapet tar eksempelvis opp utbetaling på Sira-Kvina med porteføljeutvalget.

Daglig leder beskriver overfor revisjonen en god kommunikasjon med rådmennene i eierkommunene, og at selskapet gjerne tar imot innspill til hvordan selve utbetalingene til eierne skal gjennomføres. Kommunikasjonen foregår blant annet gjennom porteføljeutvalget, hvor daglig leder har møter med rådmennene i eierkommunene. Det er klart kommunisert fra eierkommunene at de vil vite hva de vil få utbetalt av selskapet, og selskapet forklarer at de derfor utarbeider detaljerte budsjettplaner. Denne budsjettplanen og utbetalingene legges frem i representantskapsmøter. Daglig leder sier at det også fra kommunene er ønsket en utbetalingskurve, og at forutsigbarhet er viktig for eierne.

Selskapet oppgir at det blir sendt ut en utbetalingsprognose til økonomisjefene i eierkommunene i forkant av representantskapsmøtet. Prognosen er en del av en rapport som sendes hver enkelt kommune. Revisjonen blir vist disse rapportene, som blant annet viser totalt volum av GWh, kjøpskostnad for kommunen, markedspris og snitt sikringspris. Denne rapporten sendes gjerne i februar måned. Om representantskapet vedtar denne prognosen, er det det som sendes til kommunene. Utbetalingene til kommunene vedtas i representantskapet gjennom årlig behandling i møte i juni hvert år.

Risiko

Formålet til Konsesjonskraft IKS er blant annet å omsette konsesjonskraft, og sikre deltakerne påregnelige og gode inntekter. En risiko for selskapet, er om man ikke klarer dette, gjennom blant annet endrede forutsetninger for konsesjonskraft. Selskapet sier selv i samtale

med revisjonen at den største risikoen selskapet står ovenfor, er at det kommer en ny lov på området.

Den finansielle risikoen for selskapet er i hovedsak svingninger i kraftpriser og valuta. Representantskapet har vedtatt en risikostrategi ved handel av kraft. Dette har til formål å sikre seg mot økende kraftpriser. Sikringshandel gjøres mot systemprisen, men områderisikoen er ikke sikret.

En annen risiko som blir fremhevet i selskapets årsmelding er fremtidige endringer i rammevilkår fra politisk hold, tolkninger av regelverket, klimaforhold og den internasjonale økonomiske utviklingen.

Styret i KIKS har utarbeidet en risikostrategi. Denne ligger på selskapets hjemmeside, og inneholder blant annet en oversikt over «ansvar og kompetanse» i selskapet, informasjon om organiseringen av krafthandelen, og «sikringsstrategier». I tillegg er det her vedtatt hva styret i selskapet hver måned skal motta av rapporteringer. Rapporteringen til styret skal vise at summen for transaksjoner til enhver tid ligger innenfor de fastsatte rammer etter nevnte risikostrategi. Om grensene ikke holdes, skal dette rapporteres til styreleder.

På spørsmål fra revisjonen om hvem som har den overordnede kontroll av selskapet, svarer selskapet at dette er kommunene. Daglig leder peker i denne sammenheng på at det krever en viss kunnskap om området fra kommunene. Selskapet har luftet muligheten for å ha noen politikere med ekstra kompetanse om konsesjonskraft, men dette fikk ikke gjennomslag.

BDO som selskapets revisor hatt en kontroll av utbetalingene til eierkommunene; dette var en overordnet kontroll, men de gjennomførte en mer omfattende kontroll av Rykene kraftverk, og så på fordeling til kommunen herfra. I følge daglig leder fant revisor resultatet av denne kontrollen tilfredsstillende.

Daglig leder informerer revisjonen om at de i selskapets styre har et eget styreseminar med risiko som tema, og i juni 2019 gjennomførte Konsesjonskraft IKS et todagers seminar om risiko, hvor alle eierkommunene var invitert.

Styret i Konsesjonskraft IKS vedtok i september 2015, en langsiktig finansstrategi, som blant annet omhandler risikohåndtering av kapitalforvaltningen. Styret vedtok i juni 2015 en «Finansstrategi for kortsiktig finansiell aktiva».

I følge daglig leder driver selskapet med opplæring av styret, men da styret ikke har den faglige kompetansen som trengs, har selskapet ansatt en kontroller. Denne kontrolleren arbeider kun med forvaltning av kraft. Kontrollers uttalelse vedlegges hvert år årsmeldingen til selskapet.

Som nevnt tidligere i rapporten, er det fra eierne av KIKS signalisert et ønske om forutsigbarhet. Daglig leder opplyser om at kommunene i denne sammenheng aksepterer en viss risiko, mot å få denne forutsigbarheten. I følge styreleder opplever selskapet en tillit fra eierkommunene om at selskapet har god kompetanse på sitt fagfelt.

I forbindelse med fylkessammenslåingen skal det utarbeides ny selskapsavtale, og for de to fylkeskommunene har det inntil nå foreligget en privatrettslig avtale om utbetalinger. Dette blir av selskapet påpekt som en mulig fremtidig utfordring.

Reservekapital, overføringer og fordelinger i 2018[12]:

Note 8 – Reservekapital, overføringar og fordelingar

	Deltakaransvar i selskapsavtale	Reservekapital pr. 31.12.17	Tilført frå årets resultat	Utbetalt til deltakarar	Reservekapital pr. 31.12.18
Aust-Agder fylkeskommune	38,33 %	60 927 683	40 887 339	39 654 000	62 161 022
Vest-Agder fylkeskommune	19,24 %	16 080 518	20 463 224	14 948 000	21 595 742
Arendal kommune	1,02 %	1 635 457	1 103 726	1 118 000	1 621 183
Audnedal kommune	0,31 %	202 458	360 856	278 000	285 314
Birkenes kommune	0,36 %	699 296	411 439	429 000	681 736
Bygland kommune	3,30 %	6 179 697	3 758 412	4 002 000	5 936 109
Bykle kommune	10,85 %	20 023 240	12 304 328	13 013 000	19 314 568
Evje og Hornnes kommune	0,39 %	667 664	420 243	435 000	652 907
Flekkefjord kommune	1,31 %	1 258 017	1 927 231	1 575 000	1 610 248
Froland kommune	2,40 %	4 036 224	2 521 627	2 630 000	3 927 851
Grimstad kommune	0,83 %	1 293 279	891 206	902 000	1 282 485
Hægebostad kommune	0,03 %	15 229	24 749	20 000	19 978
Iveland kommune	1,69 %	2 771 008	1 794 671	1 854 000	2 711 679
Kristiansand kommune	0,07 %	41 743	65 751	51 000	56 494
Kvinesdal kommune	3,55 %	6 765 291	5 738 309	4 836 000	7 667 600
Lindesnes kommune	0,20 %	120 463	191 991	154 000	158 454
Marnardal kommune	1,76 %	1 105 659	1 841 811	1 391 000	1 556 470
Sirdal kommune	1,09 %	3 420 593	3 058 888	2 143 000	4 336 481
Valle kommune	4,83 %	10 389 270	6 218 055	7 026 000	9 581 325
Vennesla kommune	3,42 %	1 913 560	3 551 427	2 603 000	2 861 987
Åmli kommune	1,89 %	2 974 900	1 910 577	2 055 000	2 830 477
Åseral kommune	3,13 %	3 148 933	4 495 039	2 737 000	4 906 972
Driftsfond		2 000 898	-		2 000 898
Sum	**100,0 %**	**147 671 081**	**113 940 899**	**103 854 000**	**157 757 980**

Ifølge årsmeldingen 2017 ønsker Konsesjonskraft IKS å redusere reservekapitalen de neste 4 årene, slik at hver deltaker har samme reservekapital i øre/KWh. Dette betyr at eierkommunene fra Aust-Agder, som har opparbeidet mer reservekapital, vil redusere mer her enn for deltakerkommunene i Vest-Agder.

[12] Fond og reservekapital, note 8 i regnskapet

4.3.3 Vurdering og konklusjon

Revisjonen har gjennomgått de føringer som ligger til grunn for utbetalingene til eierkommunene, og sett hvordan dette løses i praksis av selskapet. Revisjonen har ikke mulighet til å vurdere de tekniske løsningene som ligger i dette, og gjør kun vurderinger på et overordnet plan.

Konsesjonskraft IKS har en rekke rammer å forholde seg til ved utbetalinger til sine eiere. Utbetalingene er regulert blant annet i selskapsavtalen og vedtak i representantskapet. Det ligger i ansvaret til selskapet å utarbeide en utbetalingsnøkkel, men det er representantskapet, ved eierne, som vedtar utbetalingene.

Revisjonen vurderer at det er tilstrekkelige mekanismer som sammen utgjør tilfredsstillende kontroll av selskapet. Dette innebærer blant annet representantskapets rolle i vedtak for utbetalinger. Revisjonen legger til grunn at selskapets eiere alltid vil være interessert i størst mulig gevinst fra selskapet, kombinert med en forutsigbarhet. Dette i seg selv er med på å sikre at utbetalinger gjøres i henhold til foreliggende avtaleverk.

Revisjonen vurderer at selskapet opererer med stor grad av åpenhet, ved blant annet å informere representantskapet om hvordan fordelingsnøklene utarbeides. Åpenhet kan være med på å legge gode rammer for kontroll. I tillegg legger selskapet informasjon om kraftmarkedet ut på nett. Dette er en hensiktsmessig metode for deling av informasjon, da selskapets eiere er spredt over et stort geografisk område.

Selskapet trekker selv frem den største risikoen for endringer i selskapsstrukturen, og herunder utbetalinger til eierkommunene, til å være lovendringer på området.

5.0 Eiers kommentar

I henhold til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 14 har følgende uttalelsesrett ved revisjonsrapporter: «*... selskapet som er omfattet av eierskapskontrollen og til den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierfunksjon*». Ordfører og eierrepresentant gjennom kommunens postmottak har mottatt rapporten til uttalelse, med rådmannen på kopi.

Revisjonen har ikke mottatt noen tilbakemelding, og forutsetter dermed at kommunen som eier ikke har noen kommentarer til selskapskontrollen.

6.0 Litteratur

LOV-1917-12-14-16 Lov om konsesjon for rettigheter til vannfall

LOV-1917-12-14-17 Lov om regulering og kraftutbygging i vassdrag

LOV 1992-09-25-107 Lov om kommuner og fylkeskommuner (Kommuneloven)

LOV 1999-01-29-6 Lov om interkommunale selskaper (IKS-loven)

FOR-2004-06-15-906 Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner

NKRF. Praktisk veileder. *Selskapskontroll – Fra A til Å*

Konsesjonskraft IKS – Årsmelding 2018

Konsesjonskraft IKS – «Strategiplan og grunnleggende etiske prinsipp 2018-2023»

7.0 Vedlegg

Selskapsavtale

Selskapsavtale Konsesjonskraft IKS

§ 1 – Firma

Konsesjonskraft er eit interkommunalt selskap med firmanamn:

Konsesjonskraft IKS

Selskapet er skipa med heimel i lov om interkommunale selskap, lov av 29. 1.1999, nr. 6.

Selskapsavtalen gjeld i tillegg til lov om interkommunale selskap, og erstattar tidlegare selskapsavtale datert 1.5.2010.

§ 2 – Deltakarar i selskapet

Aust-Agder fylkeskommune	943 039 046
Vest-Agder fylkeskommune	960 895 827
Arendal kommune	940 493 021
Audnedal kommune	964 966 753
Birkenes kommune	964 965 870
Bygland kommune	964 966 397
Bykle kommune	958 814 968
Evje og Hornnes kommune	964 966 109
Flekkefjord kommune	964 967 369
Froland kommune	964 439 045
Grimstad kommune	864 964 702
Hægebostad kommune	964 963 916
Iveland kommune	864 966 012
Kristiansand kommune	963 296 746
Kvinesdal kommune	964 964 076
Lindesnes kommune	964 966 664
Marnardal kommune	964 966 931
Sirdal kommune	964 964 165
Valle kommune	964 966 575
Vennesla kommune	936 846 777
Åmli kommune	864 965 962
Åseral kommune	964 966 842

Deltakarane i selskapet overlet til Konsesjonskraft IKS uttak og omsetning av all konsesjonskraft den enkelte deltakar disponerer til ei kvar tid.

Avtalane kommunane i Vest-Agder har med Eramet blir fullt ut akseptert fram til utløp, høvesvis 31.12.2022 for Kvinesdal og 30.6.2024 for Sirdal og Vest-Agder fylkeskommune.

§ 3 – Føremålet med selskapet

Konsesjonskraft IKS skal vere ein leiande nasjonal forvaltar av konsesjonskraft.

Konsesjonskraft IKS – selskapsavtale 2014 – 2029 1

Konsesjonskraft IKS skal omsetje kommunane og fylkeskommunen si konsesjonskraft, gjennom å ta i mot og formidle vidare den pengeytinga som oppstår gjennom forvaltinga av konsesjonskraftrettane og delta i verksemd som har naturleg samanheng med dette.

Konsesjonskraft IKS skal etterleve og praktisere prinsippet om meiroffentlegheit i alt arbeid.

Konsesjonskraft IKS skal mellom anna trygge konsesjonskraftordninga som ein kommunal/fylkeskommunal rett, trygge verdien i konsesjonskraftordninga, og sikre deltakarane påreknelege og gode inntekter.

§ 4 – Selskapet sitt hovudkontor

Selskapet har hovudkontor i Valle kommune.

Adresse 4747 Valle

§ 5 – Representantskapet

Representantskapet er øvste organet i selskapet og deltakarane utøver sitt mynde i selskapet gjennom dette. Representantar og vararepresentantar blir valde av dei respektive kommunestyra og fylkestinget for fire år av gongen. Funksjonstida fylgjer den kommunale valperioden. For perioden fram til neste kommunevalperiode oppnemner kommunane i Vest-Agder og Vest-Agder fylkeskommune representantar uavhengig av nåverande representantar frå Aust-Agder.

Representantskapet har 24 faste representantar, fordelt med 2 representant frå kvar fylkeskommune og 1 representant frå kvar kommune. Det skal oppnemnast like mange vararepresentantar.

Representantane har fylgjande stemmefordeling: 1 GWh konsesjonskraft rekna etter alminnelege avrundingsreglar svarer til 1 stemme, men likevel slik at alle deltakarane har minst 1 stemme. Stemmene blir berekna etter volumtala per 1. januar kvart år. Representantane frå fylkeskommunen stemmer i fellesskap for det tal på stemmer fylkeskommunen har. For representantskapsmøte i 2014 legg ein volumtala per 1. januar 2015 til grunn for deltakarane frå Vest-Agder.

Om inhabilitet for representantar og vararepresentantar gjeld reglane i kommunelova § 40 nr. 3.

Leiaren i representantskapet innkallar til møte når han finn det påkravt, eller når styret vedtek at det skal innkallast til slikt møte. Det skal haldast minst eitt ordinært representantskapsmøte i året. Møtet skal haldast innan utgongen av juni månad. Innkallinga skal sendast ut med minst 2 - to vekers varsel. Dersom leiaren i representantskapet eller styret finn det naudsynt, kan representantskapet innkallast med kortare varsel.

Innkalling med saksdokument skal sendast til vararepresentantane i representantskapet.

Leiaren leiar representantskapet sine møte. Dersom leiaren har forfall, vert møtet leia av nestleiaren. Er ingen av desse til stades vert møteleiaren vald av dei representantane som er til stades ved vanleg fleirtall. Står stemmene likt, skjer valet ved loddtrekking.

Representantskapet er vedtaksført når minst halvdelen av medlemene er til stades og desse representerer minst 2/3 av stemmene. Eit vedtak er gyldig når det er gjort med fleirtalet av stemmene i eit vedtaksført representantskap. Ved likt stemmetal er leiaren si stemme avgjerande.

Det same gjeld dersom møtet vert leia av nestleiaren eller ein vald representant. Desse avstemmingsreglane gjeld og ved tilsetjingar.

Representantskapet vel sjølv leiar og nestleiar, i tillegg til styre, revisor og valnemnd.

Representantskapet sine oppgåver er elles:

1. Vedtake styreinstruks.
2. Godkjenne instruks for dagleg leiar.
3. Vedtake strategiplan etter framlegg frå styre
4. Vedtake finansreglement
5. Vedtake økonomiplan og budsjett etter framlegg frå styret.
6. Godkjenne rekneskapen og handsame årsmelding.
7. Fastsette godtgjering til styremedlemene og representantskapets medlemer.
8. Handsame andre saker som styret legg fram for det.

§ 6 – Styret

Konsesjonskraft IKS vert leia av eit styre på 7 medlemer med like mange varamedlemer i rekkefylgje. Medlemmene er valde av representantskapet for den kommunale valperioden, av desse 4 medlemer med varamedlemer etter framlegg frå kraftutbyggingskommunane og 3 medlemer med varamedlemer etter framlegg frå fylkeskommunane. Styret vel sjølv leiar og nestleiar.

For perioden fram til nytt kommunestyreval i 2015, skal auken i talet på styremedlemmer berre skje med medlemer frå Vest-Agder. Dette blir gjort ved at Vest-Agder møter med to faste medlemer og to fast møtande varamedlemer, fastsett på representantskapet av kommunane og fylkeskommunen i Vest-Agder.

Leiaren i representantskapet har møte- og talerett i styremøta.

Om inhabilitet for medlemene og varamedlemene i styret gjeld reglane i kommunelova § 40.

Styreleiaren innkallar til møte når han finner det påkravd eller når minst tre av styremedlemene krev at det skal innkallast til slikt møte. Innkallinga skal sendast ut skriftleg med minst 1 - ei vekes varsel. Dersom styreleiaren finn det naudsynt, kan styret innkallast med kortare varsel. Innkallinga med saksdokument skal sendast til varamedlemene i styret.

Dersom leiaren har forfall, vert styremøtet leia av nestleiaren. Er ingen av desse tilstades, vert møteleiaren vald av dei styremedlemene som er til stades ved vanleg fleirtal. Ved likt stemmetal, skjer valet ved loddtrekking.

Styret er vedtaksført når minst fire av medlemene eller deira varamedlemer er til stades.

Når ikkje anna er fastsett i selskapsavtalen, er eit vedtak gyldig når det er gjort med halvdelen av dei medlemmene som er til stades. Ved stemmelikskap er leiarens stemme avgjerande. Det same gjeld dersom møtet vert leia av nestleiaren eller eit vald medlem. Desse avstemmingsreglane gjeld og ved val og tilsetjingar.

§ 7 – Styret sine oppgåver

Styret skal:

- Sjå til at Konsesjonskraft IKS vert styrt og forvalta i samsvar med selskapsavtalen, instruksar og vedtak.

- Tilsette dagleg leiar.
- Legge fylgjande fram for representantskapet:
  - Styreinstruks.
  - Instruks for dagleg leiar.
  - Strategiplan
  - Økonomiplan og budsjett.
  - Rekneskap og årsmelding.
- Gjennomføre fordeling av selskapet sine midlar i samsvar med § 14.
- Inngå kontraktar innafor ramma av dei vedtaka representantskapet har gjort.
- Vedtake og vedlikehalde risikostrategien.
- Vedtake og vedlikehalde beredskapsplanen.
- Vedtake eventuell deltaking i andre selskap.
- Utøve mynde som ikkje ligg til representantskapet.

Det skal førast protokoll frå styremøta.

§ 8 – Valnemnd til styret

Valnemnda skal bestå av tre medlemmer, og blir valt av representantskapet på møtet i juni i kvart kommunevalår. Valnemnda har som oppgåve å fremje forslag for representantskapet i desember same år på nytt styre etter valet.

Valnemnda vel sin eigen leiar.

Funksjonstida er over når nytt styre er valt.

§ 9 – Dagleg leiar

Konsesjonskraft IKS skal ha ein dagleg leiar som står for den daglege leiinga av selskapet og som skal følgje dei retningsliner og pålegg som styret gjev.

Instruks for dagleg leiar skal utarbeidast av styret, jfr. § 7.

§ 10 – Forvaltning

Styret er ansvarleg for at den delen av kapitalen som representantskapet vedtek ikkje å utbetale til deltakarane, jfr. §§ 14 og 15, gjev ei tilfredsstillande renteavkastning, samstundes som naudsynt kapital må kunne stillast til rådvelde på kort varsel. Konsesjonskraft IKS sin kapital elles blir å plassere på renteberande konto i bank, i pante- og/eller ihendehavarobligasjonar, i aksjar eller aksjefond, i fast eigedom eller på annan måte mot tilfredsstillande tryggleik. Dette skjer i medhald av finansreglement vedteke av representantskapet.

Årsmelding og rekneskap skal handsamast ferdig av representantskapet innan utgongen av juni månad, og sendast deltakarane i selskapet for handsaming.

§ 11 – Innskott frå deltakarane

Deltakarane skal ikkje gjere innskott i selskapet.

Ikkje utbetalte inntekter inkl. renteavkastning, skal til ei kvar tid forvaltast av styret for eventuell seinare utbetaling til dei einskilde kommunane/fylkeskommunen, jfr. § 10.

§ 12 – Eigardel og ansvarsdel

Eigardel per utgongen av 2013 er fylgjande:

Aust-Agder fylkeskommune	38,33
Vest-Agder fylkeskommune	19,24
Bykle	10,85
Valle	4,83
Kvinesdal	3,55
Vennesla	3,42
Bygland	3,30
Åseral	3,13
Froland	2,40
Åmli	1,89
Marnardal	1,76
Iveland	1,69
Flekkefjord	1,31
Sirdal	1,09
Arendal	1,02
Grimstad	0,83
Evje og Hornnes	0,39
Birkenes	0,36
Audnedal	0,31
Lindesnes	0,20
Kristiansand	0,07
Hægebostad	0,03
Totalt	100,00

Ansvarsdelen er lik eigardelen.

Dersom det oppstår endring for ein eller fleire deltakarar på minst 10 % av opphavleg eigardel og denne endringa utgjer minst 2 prosentpoeng, skal styret ta initiativ til å få endre selskapsavtalen gjennom ny handsaming hos alle deltakarane. Revisjon skal i alle tilfelle skje etter avlagt rekneskap for 2018, då dette er tidspunktet for full implementering og sikring av tilgjengeleg kraftvolum frå Vest-Agder.

§ 13 – Kapital og avkastning

Konsesjonskraft IKS sin kapital og inntekter kjem fram gjennom omsetning av konsesjonskraft og avkastning av kapitalen.

§ 14 – Fordeling av selskapet sine midlar

Dei midlane som vert tilførde Konsesjonskraft IKS, skal fordelast i samsvar med denne paragrafen.

For Aust-Agder gjeld fylgjande fordeling:

- For alle kommunane utanom Bykle og Valle gjeld:
    - Konsesjonskraftkommunane skal tildelast inntekter tilsvarande alminneleg forsyning tillagt inntil 10 GWh

- For kommunane Bykle og Valle gjeld:
    - Kommunen prioriterer den rimelegaste krafta innanfor det som til kvar tid er forbruket til alminneleg forsyning.
    - Overskytande kraft utover forbruket til alminneleg forsyning fordelast fylgjande:
        - Fylkeskommunen 90%
        - Kommunen 10%

For Vest-Agder gjeld fylgjande fordeling:

- For alle kommunane i Vest-Agder gjeld:
    - Kommunen prioriterer den rimelegaste krafta innafor det som til kvar tid er forbruket til alminneleg forsyning.
    - Overskytande kraft utover forbruket til alminneleg forsyning fordelast fylgjande:
        - Fylkeskommunen 95%
        - Kommunen 5%

§ 15 – Utgifter til administrasjonen

Utgiftene til administrasjon vert dekt av Konsesjonskraft IKS sine inntekter og avkastning. Styret fastset løn til dagleg leiar.

Utgifter til administrasjon av Konsesjonskraft IKS skal fordelast høvesvis på kommunane/fylkeskommunen etter storleiken på konsesjonskraftinntektene det einskilde året.

§ 16 – Endring av selskapsavtalen

Selskapsavtalen skal vedtakast i kommunestyre og fylkesting av alle deltakarane.

Endringar i selskapsavtalen som gjeld endringar som nemnt i lov om interkommunale selskap § 4, tredje ledd, må vedtakast av kommunestyre og fylkesting. Dette gjeld:

1. Selskapet sitt føretaksnamn
2. Deltakarar i selskapet
3. Formålet til selskapet
4. Kommunen der selskapet har sitt hovudkontor
5. Tal på styremedlemmer
6. Deltakarane si innskotsplikt og plikt til å gjere andre ytingar overfor selskapet
7. Den enkelte deltakar sin eigardel i selskapet og den enkelte deltakar sin ansvarsdel i selskapet dersom denne avvik frå eigardelen.
8. Tal på representantar i representantskapet og kor mange medlemmer den enkelte deltakar oppnemner
9. anna som etter lov skal fastsettast i selskapsavtalen

Andre endringar kan gjerast med minst 2/3 av stemmene i eit vedtaksført representantskap.

§ 17 – Voldgift

Ein tvist mellom partane om denne kontrakten skal avgjerast med voldgift etter Lov om voldgift av 14. mai 2004 nr. 25, med mindre ein av partane krev avgjerd ved dei ordinære domstolane.

Voldgiftsretten skal bestå av tre medlemmer, kvar av partane vel eitt medlem. Voldgiftsretten sin leiar skal vere jurist i dømmande stilling, og blir valt av dei partane valde medlemmer i fellesskap.

§ 18 – Andre reglar

Selskapsavtalen erstattar selskapsavtalen frå 2008 og trer i kraft 1.7.2014.

Det er deltakarane sin intensjon å reforhandle avtalen innan 1.7.2024.

Avtalen gjeld til og med 31.12.2029.